



ISSN: 3060-4613



MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI



O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti



№8(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal



MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI



Elektron nashr. 338 sahifa,
3-avgust, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oğlu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Sun'iy intellekt muhitida o'sib kelayotgan Alfa avlodining shaxsiy va psixik rivojlanishi	10
Jo'rayeva Dilfuza Abdug'aniyevna	
Teng yonli uchburchak xossalari va kesmaning o'rta perpendikulyari xossalardan foydalangan holda masalalar yechish	13
Namozov Diyorbek Baxtiyor o'g'li	
Xiva xonligining siyosiy boshqaruv modeli: Buxoro va Qo'qon xonliklari bilan qiyosiy tahlili.....	17
Mutallibjonov Boburmirzo	
Boshlang'ich sinfda informatika fanini o'qitish metodikasi	26
Nosirova Feruza Baxadir qizi	
Funksional savodxonlik asosida bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini professional rivojlantirishning strukturaviy-faoliyatli modeli.....	30
Gafurova Mahfuza Abbosovna	
Mutafakkirlar asarlarida bolalar faolligini shakllantirishda o'yinlardan foydalanishning yoritilishi	35
Ravshanova Uldona Narziboyevna	
Ijtimoiy-madaniy qadriyatlar variatsiyasi sharoitida talabalarda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish mazmuni	39
Vorisova Barnoxon Olimjon qizi	
Huquqiy ta'lim va huquqiy tarbiya integratsiyasi orqali yoshlar orasida huquqbuzarliklarning oldini olish	43
Habibjonov Izzatbek Dilshodjon o'g'li	
Bo'lajak o'qituvchilarning tanqidiy va refleksiv tafakkurini rivojlantirishda antfragil yondashuvning o'rni.....	51
G'ulomjonova Ziyodaxon A'zamjon qizi	
Badiy adabiyotning yoshlar tarbiyasidagi didaktik imkoniyatlari	57
Irisboyeva Xotiraxon Utbasarovna	
Talabalarining o'quv amaliyoti jarayonida kasbiy mobilligini rivojlantirishda dual ta'limga asoslangan metodikani takomillashtirish	61
G'ofurov To'liqinjon	
Didactic Opportunities of Content and Language Integrated Learning (CLIL) Technology in English Language Teaching	67
Ismailova Aziza Dilshodovna	
Фольклорные источники в историко-географическом изучении памятников Устюрта.....	72
Канаатов Есимкан	
Xorijiy davlatlar tajribasida o'zgarishlarni boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirish amaliyoti.....	76
Abdullayev Amirulla Xazratovich	
Algoritmik faollikni rivojlantirishning zamonaviy metodik yondashuvi	81
Pardayeva Kamola Sultonovna	
Sun'iy intellekt va startap ekotizimi asosida talabalarining tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish	86
Imomaliyev Quvvat Choriyevich	
Maktab ta'limida o'qitish sifatini baholashning ko'p tarmoqli raqamli-diaagnostik tizimini joriy etish va boshqarish	91
Nurmetov Tursunbek Kenjayevich	
Event ta'lim texnologiyasi vositasida talabalarining o'qish samaradorligini oshirish	96
Latipova Ma'rifat Salohiddin qizi, Bo'tayeva Saodat Xudoyor qizi	
Texnologik ta'lim yo'nalishi talabalarining malakaviy va pedagogik amaliyotlari uzviyligini ta'minlashning metodik modeli	99
Mardonov Maqsudbek Maxmudovich	
Nogironligi bo'lgan bolalarni tarbiyalayotgan oilalarga ijtimoiy-psixologik yordam ko'rsatishning nazariy-metodologik asoslari	103
Umarova Umidaxon Ibaydullayevna	



Chizmachilik darslarida animatsiyali modellarni qo'llashning pedagogik asoslari	108
<i>Xo'janiyozov Shokir Rustamovich</i>	
Fanlararo aloqadorlik asosida tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida ingliz tilini o'qitish metodikasi va uning eksperimental samaradorligi	114
<i>Isroilova E'zoza Akmal qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim tashkilotlarida ingliz tilini o'qitishda veb-kvestlar va raqamli keyslarni samarali qo'llash usullari	119
<i>Shermatova Ra'no O'ktam qizi, Baxodirova Gulnoz Kamalovna</i>	
Xalq og'zaki ijodi asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kreativ faoliyatini takomillashtirish texnologiyalari	124
<i>Abduraximova Muxabbat Allayevna</i>	
Bo'lajak fizika o'qituvchilarini nanotexnologiya sohasidagi bilimlarni taqdim etishga va o'qitishga tayyorlash metodikasi	129
<i>Sottarov Abduvali Umirqulovich</i>	
Raqamli ta'lim muhitida talabalarning raqamli tafakkurini rivojlantirishning pedagogik mexanizmlarini takomillashtirish	133
<i>Nuraliyeva Feruza Abdusalim qizi</i>	
Emotsional intellekt va raqamli kommunikatsiya: yoshlar psixologiyasida zamonaviy tendensiyalar	137
<i>Qahharov Nuriddin Sherbek o'g'li</i>	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda "o'quv burnout" (o'qishga nisbatan charchash va sovish) holatining oldini olishda motivatsion pedagogik texnologiyalar	142
<i>Babajanova Gulmira Muratbayevna</i>	
Linguopragmatic Errors in Artificial Intelligence-Generated Translations	147
<i>Aytmuxamedova Durdona Jasur qizi</i>	
Клинические особенности аллергодерматозов у лиц, проживающих в Ташкентской области	153
<i>Абдуллаева Ф. Б., Саипова Н. С.</i>	
Tyutorlik faoliyatining pedagogik ahamiyati	160
<i>Ashirova Gulnora Xayrullayevna</i>	
Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbga yo'naltirish metodikasini takomillashtirish	164
<i>Nurmuratova Iroda Nuriddinovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktabga tayyorlashda diqqat yetishmasligi va giperfaollik: mnemotexnik korreksiya	169
<i>Egamberdiyeva Xuriyat Egamberdiyevna, Kaxxarova Ozoda Abdimo'minovna</i>	
The Historical Development of Translation	173
<i>Sharopova Gulnoza Odil qizi</i>	
Integratsiya jarayonlarini samarali boshqarishga yo'naltirilgan metodik tizim	176
<i>L. T. Xudaybergenova</i>	
Multimodal matnlarni tanlash va dalillarga asoslangan o'quv topshiriqlari metodikasini ishlab chiqish	180
<i>G'ofurova Dilshodaxon Toxirjon qizi</i>	
Bo'lajak tibbiyot xodimlarining diagnostik kompetensiyalarini shakllantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalarining o'rni: ilmiy adabiyotlar sharhi	186
<i>Xalimova S. A.</i>	
The Role and Opportunities of Artificial Intelligence (AI) in the Management of Educational Institutions	191
<i>Abduqahorova Lobar Oybekovna</i>	
Malaka oshirish jarayonida maktab direktorlarining mediakompetentligini rivojlantirishning tashkiliy-boshqaruv mexanizmi	197
<i>Xidirova Maftuna Ilhom qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida iqtisodiy tarbiya berishda STEAM va an'anaviy usullarning qiyosiy tahlili	205
<i>Boltayeva Nasiba Ilhom qizi</i>	

Kasb-hunar ta'limida elektromobillar va robototexnika yo'nalishlarini rivojlantirish: xalqaro hamkorlik tajribasi va "2+1" dual ta'lim modeli.....	209
<i>Dushanov Nuriddin Qo'ldoshovich, Suvonov Murodjon Abdurahmon o'g'li, Ibragimova Dinara Rustam qizi, Karimova Oygul Ro'ziyevna, Avliyoqulov Muxammad Mustafoyevich</i>	
Multimodal matnlarni tanlash va dalillarga asoslangan o'quv topshiriqlarining metodikasini ishlab chiqish ...	212
<i>G'ofurova Dilshodaxon Toxirjon qizi</i>	
Maktabgacha ta'limda "ijodiy faoliyat" va "kreativlik" konseptlarining nazariy-metodologik interpretatsiyasi...	218
<i>Komila Aytmuratova</i>	
Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining leksik kompetensiyasini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyasi asosida rivojlantirishga doir mashqlar tipologiyasining samaradorligi.....	222
<i>Maxmudova Feruza Salimjonovna</i>	
O'zbek va rus nasrida oilaviy munosabatlarning badiiy-psixologik talqini	227
<i>Qurbonova Malika Toxir qizi</i>	
O'quv-biluv kompetensiyasining nazariy asoslari va zamonaviy pedagogik yondashuvlar	230
<i>Saydaxmedova Barno Batirovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining matematik tayyorgarligi tarkibi: TIMSS va PISA xalqaro baholash dasturlari asosidagi nazariy tahlil	235
<i>Abdusattarova Zaynab</i>	
Fizikani o'qitishda barqaror taraqqiyot tushunchalarini rivojlantirish: O'zbekiston kontekstida adabiyotlar tahlili.....	243
<i>Avazova Oltin</i>	
Futbolda 11–12 yoshli darvozabonlarni texnik-taktik jihatdan tayyorlashda maxsus mashqlarning ahamiyati	247
<i>Ibragimov Qosimbek Isroil o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanni o'qitish jarayonida sun'iy intellekt yordamida foydalanib nazariy bilimlarni hayotga tatbiq qilib o'rganish metodlari	253
<i>Jo'layeva Munira Choriyevna</i>	
Creativity-Oriented Language Teaching in Karakalpak Folk Pedagogy	256
<i>Khodzhanizayeva Aygul Aytmuratovna</i>	
Bo'lajak pedagoglarda estetik kompetentlikni rivojlantirishning metodik asoslari.....	264
<i>Saidova Dilorom Erkinovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik muammolarni hal etish ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi	269
<i>Farhodova Sevara Qo'ziboy qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda ona tili darslarida tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish texnologiyalari.....	274
<i>Norkulova Jasmina Sodikovna</i>	
Umumta'lim maktablarida matematik kechalar orqali o'quvchilarning mantiqiy tafakkurini rivojlantirish samaradorligi.....	277
<i>Saytniyozov Adham Annamuhomet o'g'li</i>	
Tibbiy va pedagogik ta'lim jarayonida "Case Study" metodini qo'llash orqali talabalarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish	282
<i>Shaymatova Azizaxon Rustambekovna</i>	
Dutor ijrochiligining amaliy-texnik jihatlariga e'tibor qaratish va ushbu jarayonni rivojlantirish	286
<i>Shodiyeva Shahinabonu Shoirjon qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik texnikani shakllantirish texnologiyalari	293
<i>Turimbetova Sveta Muhammedaliyevna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti va oila o'rtasidagi hamkorlik menejmentini takomillashtirishda direktor o'rinbosarining roli	297
<i>Xolnazarova Shaxnoza Baxodir qizi</i>	
Адаптивная геймификация в школьном обучении физике	304
<i>Индира Бахадуровна Ерлепесова</i>	
Bo'lajak pedagoglarda qadriyatlar tizimining shakllanishiga ta'sir etuvchi psixologik omillar	309
<i>Taylanova Sh. Z.</i>	



Metakognitiv kompetensiya: mohiyati va mazmuni, tarixiy evolyutsiyasi.....	317
Xasanova Feruza Xurramovna, Abdullayeva G. A.	
Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy tayyorgarlikni ta'minlovchi refleksiv va motivatsion mexanizmlar	322
Fayziyeva Umida Asadovna	
Arab tilida jumla tuzilishi: ismiy va fe'liy jumlalarining nahviy tahlili.....	328
Quqonboyeva Moxlaroyim Elmurodjon qizi	
"Maugli" asarining didaktik ahamiyati va obrazlar tahlili	333
To'g'onova Dinoraxon Mansurjon qizi	



METAKOGNITIV KOMPETENSIYA: MOHIYATI VA MAZMUNI, TARIXIY EVOLYUTSIYASI

Xasanova Feruza Xurramovna
Shahrisabz davlat pedagogika instituti, o'qituvchi

Abdullayeva G. A.
O'zMu dotsenti

Annotatsiya: Mazkur maqolada metakognitiv kompetensiya tushunchasining pedagogik-psixologik mohiyati etimologik nuqtai nazardan ochib berilib, shaxsning o'z bilish faoliyatini rejalashtirish, nazorat qilish va baholash qobiliyati sifatidagi o'rni, ilmiy-pedagogik dolzarblilik sifatida tavsiflanadi. Shuningdek, ushbu kompetensiya rivojlanishining tarixiy bosqichlari, insoniyat ilm-fani taraqqiyotining barcha bosqichlarini o'rgangan holda, tadrijiy-evolyutsion jihatdan tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: metakognitiv kompetensiya, metakognitsiya, refleksiya, mustaqil ta'lim, tanqidiy fikrlash, kasbiy kompetentlik, evolutsiya, tadrijiylik.

Abstract: This article examines the pedagogical and psychological essence of metacognitive competence, its theoretical foundations, and its role in education. Metacognitive competence is defined as the ability to plan, monitor, and evaluate one's own cognitive activities. The paper also highlights its importance in developing independent learning, critical thinking, and professional competence.

Key words: metacognitive competence, metacognition, reflection, independent learning, critical thinking, professional competence.

Аннотация: В статье раскрываются педагогико-психологическая сущность метакогнитивной компетентности, её теоретические основы и значение в образовательном процессе. Метакогнитивная компетентность рассматривается как способность личности планировать, контролировать и оценивать собственную познавательную деятельность. Анализируется её роль в развитии самостоятельного обучения, критического мышления и профессиональной компетентности.

Ключевые слова: метакогнитивная компетентность, метакогниция, рефлексия, самостоятельное обучение, критическое мышление, профессиональная компетентность.

KIRISH

XXI asrda insoniyat taraqqiyotining jadallashuvi, innovatsion jarayonlarning hayot sohaslarining barcha jabhalariga kirib kelishini inobatga olganda, zamonaviy kadrlarga talab ortmoqda. Pedagogika sohasida ham o'ziga xos rivojlanish silsilasi ro'y berib, bo'lajak o'qituvchilarning nafaqat bilim olishi, balki o'z-o'zini boshqarish, mustaqil o'rganish va ongli ravishda fikr yuritish ko'nikmalarini rivojlantirish pedagogik professionalizm belgilari sifatida qaralib, "zamonaviy kadr - davr talabi" shiori ostida ish olib borilmoqda. Ahamiyatli jihati shundaki, bizning idealimizdagi zamonaviy pedagoglar o'z-o'zidan shakllanib qolmaydi, uning zamirida hukumat miqyosidagi e'tibor, sifatli ta'lim va tarbiya hamda ta'lim jarayonidagi innovatsion yondashuvlar yotadi. Shu sababli bugungi kunda oliy ta'lim tizimida talabalar bilim, ko'nikma va malakalarini rivojlantirishda bir qancha yondashuvlar muhim hisoblanadi.

Yondashuv atamasi lug'atlarda "biror masalani hal etish yoki muammoning yechimini topish uchun ma'lum nazariyaga asoslanish" degan ma'noni anglatadi. Didaktika tizimida o'qitishga yo'naltirilgan yondashuvlarning bir qancha ko'rinishlari tadqiq etiladi. Bular: kommunikativ yondashuv (Communicative Approach), kompetensiyaviy yondashuv (Competency-Based Approach), shaxsga yo'naltirilgan yondashuv (Learner-Centred Approach), integrativ yondashuv (Integrated Approach), klasterli yondashuv (Cluster Approach), induktiv yondashuv (Inductive Approach), ongli yondashuv (Conscious Approach), amaliy yondashuv (Practical Approach), situativ yondashuv (Situational Approach), tizimli yondashuv (Systematic Approach), kreativ yondashuv (Creative Approach), metakognitiv yondashuv (Metacognitive Approach). Tadqiqotimizning bosh g'oyasi bo'lgan metakognitiv kompetensiya ham ta'lim jarayonidagi metakognitiv yondashuv asosida shakllanuvchi kompetensiya shakllaridan biridir.



Shu o'rinda bo'lajak o'qituvchilar qobiliyatini baholash mezonlarini jamlagan "kompetensiya" tushunchasi mazmunini yoritib olsak, shunda metakognitiv kompetensiyaning mohiyatini tushunishimiz osonroq kechadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Oliy ta'lim tizimida bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik kompetensiyalarni shakllantirish va rivojlantirish masalasi dolzarb vazifalardan biridir. Lug'aviy ma'nosiga ko'ra, "kompetensiya" (lotincha: *competo* - erish-yapman, munosibman, loyiqman) u yoki bu sohadagi bilim va tajribani anglatadi. Kengroq talqin qiladigan bo'lsak, kompetensiya mohiyati "bo'lajak mutaxassislarning nazariy jarayonda olgan BKMLarini amaliyotda qo'llay olishi" yoki "o'zining ilk faoliyatini boshlamochi bo'lgan kadrlarning kasbiy layoqati", yanada yuksakroq baho bersak, "o'z sohasini yaxshi biladigan inson" singari ta'riflarda namoyon bo'ladi.

Shuningdek, kompetensiya tushunchasiga ko'plab pedagoglar turlicha ta'riflar bergan. Xususan, rus pedagoglaridan S.I. Ojigov "kompetentlik - biror sohani chuqur bilish, ko'p narsalardan xabardorlik, o'z mutaxassisligi bo'yicha katta e'tiborga moliklik" deya ta'rif bersa, yosh o'zbek pedagog olimi E.T. Xusanov "kompetensiyani - biror soha bo'yicha egallanishi lozim bo'lgan bilimlarning oliy darajasiga erishish hamda e'tirof etilish" deya izohlaydi.

Kompetensiya tushunchasining evolyutsion asosi XX asrning ikkinchi yarmida paydo bo'ldi. Ya'ni ilk bora amerikalik tilshunos N. Xomiskiy (1965-yil, Massachusetts universiteti) tomonidan taklif etildi va "kompetensiya" atamasining umumiy ma'nosi shakllantirildi. Yevropa Kengashi dasturi bo'yicha Bern shahrida bo'lib o'tgan simpoziumda (1996-yil) "kompetensiya" tushunchasi "o'quv", "qobiliyat", "mahorat" kabi tushunchalar qatoriga kiritilganligi ta'kidlandi. Yevropa davlatlarining ta'lim vazirlari Bolonya deklaratsiyasida (1999-yil) ta'lim islohotlarining konseptual asoslari sifatida kompetensiyaviy yondashuv belgilandi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda metakognitiv kompetensiyaning pedagogik-psixologik mohiyati va tarixiy evolyutsiyasini yoritishda nazariy tahlil, tarixiy-tadrijiy tahlil, qiyosiy tahlil hamda kontent tahlili metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida metakognitsiya va kompetensiyaviy yondashuvga oid mahalliy va xorijiy ilmiy manbalar o'rganilib, J. Flavell, A. Brown va B. Zimmerman ilmiy qarashlari qiyosiy tahlil qilindi. Olingan natijalar tizimli yondashuv asosida umumlashtirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bugungi kunda umumiy o'rta ta'lim tizimida samarali faoliyat olib borishi uchun kelajak pedagoglarining ko'plab didaktik kompetensiyalarga ega bo'lishi zaruriyat sifatida qaralmoqda. Ya'ni bular:

1. **Ilmiy-nazariy kompetensiyasi** - (o'z mutaxassisligiga oid akademik bilimlar majmuiga ega bo'lishi);
2. **Kasbiy-amaliy kompetensiyasi** - (pedagogik jarayonda nazariy o'zlashtirgan bilimlarni amaliy faoliyatda qo'llay olishi);
3. **Professiogramma kompetensiyasi** - (kasb tavsifnomasi ham deb atalib, davlat ta'lim standartlari, o'quv rejalari, o'quv fanlari hamda ular bo'yicha dasturlar yaratish ko'nikmasining shakllanishi);
4. **Raqamli (IT) kompetensiyasi** - (modernizatsion texnologiyalardan, interaktiv dasturlardan va onlayn platformalardan ta'lim jarayonida unumli foydalanishi);
5. **Kommunikativ kompetensiyasi** - (o'z o'quvchilari, ota-onalar va hamkasblar bilan ijobiy muloqot va hamkorlik qilishi);
6. **Kreativlik kompetensiyasi** - (ijodkorlik ruhi bilan darslarni zerikarsiz, innovatsion yondashuv asosida, nostandart va qiziqarli usullarda o'tishi);
7. **Empatiya va individual yondashuv kompetensiyasi** - (har bir o'quvchining psixologik holati va qobiliyatlarini hisobga olib, ularga mos muhit yaratishi);
8. **Hayot davomida o'rganish kompetensiyasi** - (Lifelong Learning deb ham atalib, doimiy ravishda o'z ustida ishlashi, yangi bilimlarni egallashi va zamon bilan hamnafas yurishi);
9. **Kognitiv kompetensiyasi** - (shaxsning bilim olish, mustaqil fikrlash, tanqidiy tahlil qilish va ma'lumotlarni samarali qayta ishlash qobiliyatlarini o'z ichiga olgan ilmiy faoliyatda bo'lishi);
10. **Metakognitiv kompetensiyasi** - (bo'lajak o'qituvchilarning o'z o'rganish uslubi, o'z-o'zini tahlil qilishi va natijalari haqidagi bilimi).



Pedagogik kompetensiyalar, ularning mazmun-mohiyati, turlari va bo'lajak o'qituvchilar amaliy faoliyatidagi o'rni haqida imkoniyatimiz darajasida to'xtalib o'tdik. Endi esa tadqiqotimizning bosh mavzusi bo'lgan "metakognitiv kompetensiya" mazmunini yoritib olsak. Lug'aviy ma'nosiga ko'ra "metakognitsiya" (yunon. meta - "ustidan", "keyin" va lot. cognitio - "bilish") so'zlaridan kelib chiqqan bo'lib, so'zma-so'z tushunilganda "bilish haqidagi bilish" yoki "fikrlash haqidagi fikrlash" ma'nosini anglatadi. Kengroq talqin qiladigan bo'lsak, "metakognitiv kompetensiya" - bu insonning o'z tafakkur jarayonlarini (yoki bilish jarayonlarini) ongli ravishda anglash, tahlil qilish, baholash va boshqarish qobiliyatidir, ya'ni "bilim haqidagi bilimni anglatuvchi atama". Boshqacha aytganda, insonning o'z bilish jarayonlarini anglashi, nazorat qilishi va boshqarishi metakognitiv kompetensiyadir.

Ushbu jarayonni sodda misollar bilan izohlab ketsak. Tasavvur qiling, siz imtihonga tayyorlanyapsiz:

1. **Kognitiv qobiliyat:** Kitobni imtihon borligi uchun shunchaki o'qiysiz va kerakli qoidalarni shunchaki yodlaysiz.
2. **Metakognitiv qobiliyat:** "Men 2 va 3-bobni yaxshi tushunmadim", deb uni yana bir bor qayta o'qiysiz, konspekt qilasiz, muhim ma'lumotlarni yod olish uchun o'z-o'zingizga ko'rsatma berasiz.

Yoki o'zgacha bir usulda ham izohlab o'tamiz: biror muammoni hal qilishda (1) avval o'z qobiliyatimizni vazifaning qiyinligi bilan taqqoslab, vazifani hal qilish usullari va bosqichlarini ko'rib chiqamiz. (2) Keyin vazifani hal qilishda ushbu yechim to'g'ri yoki yo'qligini kuzatib boramiz. (3) Bundan tashqari, muammoni hal qilgandan so'ng biz oddiy bilishga qaraganda yuqori darajadagi kognitiv faoliyatni amalga oshiramiz: yechim to'g'ri yoki yo'qligini tasdiqlaymiz.

O'zining yuqori darajadagi kognitiv faoliyatini bilish metakognitsiya deb atalib, metakognitsiya kognitiv jarayonlar dahldor bo'lgan bilish obyekti yoki ma'lumotlar bilan aloqadorlikda, odatda, qandaydir aniq maqsad yoki vazifaga muvofiq kognitiv jarayonni faol kuzatishni (monitoring), buning natijasida kognitiv jarayonni muvofiqlashtirishni va kutilgan samaraga erishish uchun uni tashkil etishni anglatadi.

Demak, metakognitiv kompetensiya odatiy bo'lmagan muammolarni hal qilishni o'z ichiga oladi, ya'ni bular tanqidiy fikrlash, tizimli tahlil va baholash; shaxslararo ko'nikmalar, murakkab muloqot, ijtimoiy ko'nikmalar, hamkorlik va tashkilotchilik, madaniy sezgirlik, xilma-xillikka dosh berish; ichki ko'nikmalar, o'zini o'zi boshqarish, vaqtni boshqarish, o'zini rivojlantirish, moslashuvchanlik, ijrochilik funksiyalari va o'lchovlari kabilardir. Ijodkorlik va innovatsiya, tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va qaror qabul qilish, o'rganishni o'rganish kabi ko'nikmalar orqali talabalar o'zini o'zi boshqarish qobiliyatini egallaydilar.

O'zbekiston Respublikasida xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasida o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini, jumladan zamonaviy pedagogik-psixologik kompetensiyalarni oshirish ustuvor vazifa sifatida belgilanganligini inobatga olsak, metakognitiv kompetensiya bo'lajak pedagoglarni kasbiy tayyorlash tizimida muhim vazifalarni bajaradi:

- **Birinchidan, gnoseologik vazifa** - bo'lajak o'qituvchining o'z bilish faoliyatini ilmiy asoslangan tarzda tashkil etishi, pedagogik va psixologik bilimlarni mustaqil o'zlashtirish qobiliyatini shakllantiradi.
- **Ikkinchidan, loyihalashtiruvchi vazifa** - talaba kelgusi dars va tarbiyaviy jarayonlarni rejalashtirishda o'z faoliyatini oldindan modellashtirish, mumkin bo'lgan qiyinchiliklarni bashorat qilish ko'nikmasini rivojlantiradi.
- **Uchinchidan, nazorat-baholash vazifasi** - bo'lajak o'qituvchida o'z pedagogik faoliyatini (dars jarayonini, o'quvchilar bilan muloqotni) tanqidiy tahlil qilish va zarur o'zgartirishlar kiritish qobiliyatini shakllantiradi.
- **To'rtinchidan, translyatsion (uzatuvchi) vazifa** - o'qituvchi o'zida shakllangan metakognitiv strategiyalarni o'quvchilarga o'rgatish, ularda mustaqil fikrlash va o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalarini tarbiyalash imkoniyatiga ega bo'ladi.
- **Beshinchidan, moslashuvchan (adaptiv) vazifa** - metakognitiv kompetensiyaga ega o'qituvchi turli xil ta'lim vaziyatlariga, jumladan, raqamli va adaptiv ta'lim texnologiyalari sharoitiga tezkor moslasha oladi, bu esa uning kasbiy barqarorligini ta'minlaydi.

Metakognitiv kompetensiya murakkab, ko'p bosqichli jarayon bo'lib, u bir necha komponentlarni (tarkibiy qismlarni) o'z ichiga oladi. Ushbu komponentlar bajarilish va egallanish darajasiga ko'ra metakognitiv kompetensiyani shakllantiruvchi bosqichlar hisoblanadi. Bosqichlarni sanab o'tadigan bo'lsak:

1. **Metakognitiv bilim (muammoni tushunish):** O'quvchilarning o'z o'rganish jarayoni haqidagi tushunchasi. Ya'ni berilgan topshiriqqa nisbatan o'z imkoniyati qandayligini (topshiriqni qay darajada bajara olishini taxminiy his qilishi), topshiriqning oson yoki qiyinligini tashxis qila olishi va uni bajarishda qaysi usullardan foydalanishni maqsad qila olishi.



2. **Rejalashtirish (muammoni bajarish):** Qaysidir topshiriqni bajarishdan oldin o'z maqsadini rejalashtirish, ya'ni qancha muddatda, qaysi strategiyalar va qanday metodlar asosida bajarishni belgilash.
3. **Metakognitiv nazorat (monitoring yoki bashorat):** O'rganish jarayonida "Men buni tushunyapmanmi?", "To'g'ri yo'ldamanmi?" deb o'z-o'zini kuzatib va taqqoslab borish.
4. **Ishonchni baholash (o'z-o'ziga xulosa):** Vaziyat yakunida natijani tahlil qilish, nima uchun xato qilinganini yoki qaysi usul eng samarali bo'lganini anglab yetish.

Ta'lim jarayonida bu komponentlarni rivojlantirish talabalarga mustaqil va ongli o'rganish imkonini beradi.

Metakognitiv kompetensiyaning zamonaviy tushuncha sifatida ilmiy-pedagogik asoslanishi Jon Flavell, Ann Brown va Barry Zimmerman faoliyati bilan bog'liqdir. Xususan, J. Flavell → nima bu metakognitsiya (konseptual ta'rif) → A. Brown → qanday nazorat qilinadi (jarayon mexanizmi) → B. Zimmerman → qanday amalda qo'llaniladi va o'lchanadi (amaliy model, SRL) ko'rinishida metakompetensiyaning o'rganilish zanjirini yaratdi.

"Metakognitsiya" atamasi birinchi marta amerikalik psixolog Jon Flavell tomonidan 1976-yilda bolalarning rivojlangan xotira qobiliyatlari bo'yicha tadqiqotida ishlatilgan. Flavell va Wellman (1976) o'z tadqiqotida "metakognitsiya" tushunchasini metamemoriya deb ta'riflagan. Mazmunini esa insonning xotira haqidagi bilim va xabardorligini anglatuvchi atama sifatida izohlab beradi. Keyinchalik u o'z ishini kengaytirdi va metamemoriya tushunchasini "metakognitsiya" bilan almashtirdi. Ushbu tushunchani 1979-yilda Flavell yangi ilmiy atama sifatida adabiyotga kiritdi va o'z tadqiqotlarida metakognitivlikni metakognitiv bilim, tajriba va maqsad sifatida ta'riflab, harakatlar o'rtasidagi o'zaro ta'sir natijasida shakllangan kognitiv monitoring va nazorat jarayoni hamda biz bilgan va bilmagan narsalarni o'rganish deb ta'rifladi. Flavell "metakognitsiya" atamasini fanga birinchi bo'lib kiritganida, u buni oddiy ta'rif bilan emas, balki tuzilmali model orqali izohlagan va quyidagicha ta'rif bergan: "Metakognitsiya - bu insonning o'z kognitiv jarayonlari, ularning mahsullari yoki ularga aloqador barcha narsalar (masalan, o'rganishga bevosita bog'liq ma'lumot yoki ma'lumotlar to'plamining xususiyatlari) haqidagi bilimlarini anglatuvchi tushunchadir". Uning modelida to'rtta komponent bor edi.

1. **Metakognitiv bilim (metacognitive knowledge)** - inson o'zining bilish jarayonlari haqida ega bo'lgan bilim. Bu uch turga bo'linadi: shaxs haqidagi bilim (masalan, "men matematik masalalarni tez yechaman, lekin uzoq matnlarni sekin o'qiyman"), vazifa haqidagi bilim (bu vazifaning qiyinlik darajasi qanday) va strategiya haqidagi bilim (qaysi usul samaraliroq).
2. **Metakognitiv tajriba (metacognitive experiences)** - bilish jarayoni davomida paydo bo'ladigan his-tuyg'u va anglashlar (masalan, "men bu jumlaning tushunmayapman" degan sezgi).
3. **Maqsadlar (goals/tasks)** - kognitiv faoliyatning yo'nalishi.
4. **Harakat va strategiyalar (actions/strategies)** - maqsadga erishish uchun qo'llaniladigan usullar.

Diqqat qiling: Jon Flavell metakognitsiyani "fikir haqida fikr yuritish" (thinking about thinking) sifatida emas, balki o'z-o'zini kuzatish va tartibga solishning faol jarayoni sifatida ko'rgan. Bu - bo'lajak o'qituvchi kontekstida juda muhim, chunki o'qituvchi nafaqat o'z bilimini, balki o'z bilish jarayonini ham nazorat qila olishi kerak.

Keyingi tadqiqotchimiz Ann Brown esa nazariyani amaliyotga yaqinlashtirdi. Agar Flavell konseptual asosni qo'ygan bo'lsa, Brown buni nazorat qilish mexanizmlari darajasiga olib chiqdi. Brown metakognitiv nazoratning to'rtta jarayonini ajratadi:

1. **Rejalashtirish (planning)** - vazifaga kirishishdan oldin strategiya tanlash.
2. **Monitoring** - jarayon davomida tushunish darajasini kuzatish.
3. **Baholash (evaluating)** - natijani tekshirish.
4. **Tuzatish (regulating/debugging)** - xatoliklarni aniqlab, strategiyani o'zgartirish.

Browningning eng qimmatli hissi - u metakognitsiyani o'qitish mumkin bo'lgan ko'nikma sifatida ko'rsatdi, ya'ni bu tug'ma xususiyat emas, balki maqsadli pedagogik ta'sir orqali rivojlantiriladigan kompetensiyadir. Bu fikr sizning dissertatsiyangizning markaziy g'oyasi bilan to'g'ridan to'g'ri bog'lanadi: agar metakognitsiya o'rgatilishi mumkin bo'lsa, demak, buni innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali maqsadli rivojlantirish mumkin va zarur.

Barry Zimmerman J. Flavell va A. Brown g'oyalarini kengaytirib, "o'z-o'zini tartibga soluvchi ta'lim (SRL)" nazariyasini yaratdi. Uning uch fazali sikli quyidagicha nomlandi:

1. **Forethought (oldindan o'ylash) fazasi** - maqsad qo'yish, vazifani tahlil qilish, o'z-o'ziga ishonch darajasini baholash (self-efficacy).



2. **Performance/Volitional Control (bajarish) fazasi** - o'z-o'zini kuzatish, diqqatni boshqarish, o'z-o'ziga ko'rsatma berish.
3. **Self-reflection (o'z-o'zini refleksiya qilish) fazasi** - o'z-o'zini baholash, sabab-oqibat tahlili (attribution), qoniqish/qoniqmaslik hissi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Biz keltirib o'tgan olimlarning izlanishlari natijasida metakognitsiya bugungi kunda barcha soha bo'lajak mutaxassislarini zamonaviy kadr bo'lib yetishishiga ko'maklashuvchi ilg'or pedagogik kompetensiyaga aylandi. Dunyo tadqiqotlarida kamroq o'rganilganligi esa uning hozirda ham o'rganilishiga zarurat borligini anglatadi. Zeroki, mashoyixlar ta'biri bilan aytganda, "bilimning eskisi, ortiqchasi, keraksizi bo'lmaydi".

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi PF-6108-sonli "Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi" to'g'risidagi Farmoni.
2. Abu Nasr Forobiy. "Fozil odamlar shahri". - Toshkent: Xalq merosi, 1993. – B. 112–115.
3. Ibn Sino. Tib qonunlari. Kitob I. - Toshkent: Fan, 1994. - B. 34-36 (bilim va o'z-o'zini bilish masalalari bo' yicha).
4. Vygotsky L.S. Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. –Cambridge, MA: Harvard University Press, 1978. - P. 56-57.
5. E.T.Xusanov, "Yunogogika", O'quv-qo'llanma, 98 bet, Toshkent - "Fan va innovatsiyalar nashriyoti", 2026 y.
6. Flavell J.H. Metacognition and cognitive monitoring: A new area of cognitive-developmental inquiry // American Psychologist. - 1979. - Vol. 34, No. 10. - P. 906-911.
7. Ojigov. S.I. Slovar ruskoga yazika. – M.: Ruskiy yozik, 1999.S 248
8. <https://uz.wiktionary.org/wiki/yondashuv>
9. <https://uz.wikipedia.org/wiki/Kompetensiya>
10. <https://www.google.com/search?q=metakognitiv+kompetensiya>

- 
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari



AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №8(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.